

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vin.

Cene po poštni
za celo leto . R 84.—
za pol leta . R 42.—
za četrt leta . R 21.—
za 1 mesec . R 7.—
Za Ljubljano mesečno 7 R.
Za inozemstvo mesečno R 12.—
Uredništvo in uprava:
Kopitarjeva ulica št. 6
Uredn. telefon št. 50

Katoliška cerkev oskrunjena.

Cerkev — socialistično in komunistično zborovališče. — 300 cerkva oplenjenih.

Ceški agrarci tudi divjajo proti Cerkvi.

Ljubljana, 4. nov. V Libušini pri Kladnu je zavzelo soc. demokrasko občinsko zastopstvo farno cerkev, priredilo 28. okt. v nji shod in napovedalo, da se bodo vnaprej v tej cerkvi vršila predavanja in igre. Svoboda — enakost — bratstvo!

V dveh letih svobode so brezverci na Češkem, kadar so dobili občinsko oblast v svoje roke, oplenili 300 cerkva in onečastili ter razbili 1500 svetih podob in razpel. Vse v dokaz, da »spoštujemo vsako versko prepričanje«.

Tako se godi na Češkem, kjer bratstvo sede na vladi socialdemokracije, češki (narodni) socialisti in agrarci (samostojneži).

Noben krščanski človek ne bo volil teh strank!

Ljubljana, 4. novembra. V Libušinu pri Kladnu na Češkem so komunisti dobili večino v občinskem zastopstvu. Z ozirom na predlog poslanca Bartoška v čehoslovanskem parlamentu, naj se sklene ločitev Cerkve od države (ta predlog pa še ni bil sprejet) in da državi pravica, da se lahko poslužijo cerkva v druge ne verske namene, so komunisti zasedli 28. oktobra župno cerkev v Libušinu in obhajali v nji narodno osvobodjenje. »Rude Pravo« od 29. oktobra piše o tem dogodku tako-le:

»Proslava 28. oktobra v Libušini pri Kladnu se je topot vršila v veličastni zgradbi tamkajšnje cerkve. Cerkev se je zidala v prejšnjih časih z občinskimi dokladami — breme so morali nositi občani. Po prevratu je večina občanov obračunila z Rimom in tako nihče več v cerkev ni hodil. Občani in občinsko zastopstvo je sklenilo, prevzeti to cerkev in jo izročiti komunistnim namenom. V četrtek je občinski zastop to izvedel in cerkevna zgradba je bila docela polna. S prižnice je otvoril ta dogodek sodrug Vaclav Stadnik s Kladna. Govoril je o naši notranji situaciji in vprašanjih, kakor tudi o mednarodnem položaju. Z mesta, s katerega se je blagoslavljaj in pozival imperializem, je Stadek kar najstrožje protestiral proti svetovnemu imperializmu in govoril za socializacijo naše republike. Po končanem referatu je zapel pevski zbor internacionalo, katere zvoki so se močno razlegali po cerkvenih obokih. Nato je še govoril županov na-

mestnik sodrug Macák, ki je ravnotako z izrazitimi besedami kazal na dolžnosti delavstva v današnji dobi in naznačil naloge proletariata, pred katerimi stojimo in ki zahtevajo močno pripravljenost delavstva. Nato so zapeli »pesem dela« in s tem je bil zgodovinski dogodek končan po zaupniku sodrugu Stögru. Občani so bili popolnoma zadovoljni, da ima zgradba, ki je bila napravljena in je služila namenom reakcije, zdaj služiti kulturnemu poslanstvu, predavanjem in igram, predvsem seveda delavskemu gibanju. Tudi se je izkazalo, da je to dober pripomoček, kako se pomaga slabobiskani cerkvi, kar klerikalci vedno tožijo.«

Z vseh krajev zbrani brezverski socialisti so nasilno odvzeli domačinom cerkev, ki so jo njih očetje kot verni katoliki zgradili za bogoslužje in ne za socialistične shode, na katerih se napada Cerkev in država. Proti vsem obstoječim postavam so oropali komunisti katoliško Cerkev in onečastili božji hram s svojim početjem. Kadar se jim bo zljubilo, bodo v cerkvi priredili veselico s plesom in pijančevanjem.

Ta dogodek jasno razodeva, kakšne posledice imajo zakoni o ločitvi Cerkve od države. V cerkvah, kjer se moli Bog in združujejo vsi sloji v istem upanju, v isti ljubezni, kjer se oznanja enaka pravica za vse in priporoča usmiljenje in delavna ljubezen do ubogih, kjer se pojo mile nabožne pesmi, bi radi socialisti hujskali stan zoper stan, zoper državo in uprizarjali orgije pijanih brezvercev. Kdor želi, da bi naše cerkve doletela taka usoda, naj glasu za socialiste ali komuniste.

Ljubljana, 4. nov. Češki agrarci, ki so po njih vzeli svojo barvo naši samostojneži, so v sovrastvu do katoliške cerkve še mnogo hujši ko socialisti in komunisti. Njihov glavni list »Venkov« je 28. oktobra proslavljal protikatoliški boj ter dejal, da križ v šolah ne pomeni ljubezni, marveč robstvo in otročarijo. Agrarci, ki sede na vladi s socialdemokracijo in narodnimi socialisti pojo slavo onim ljudem, ki iz čeških katoliških cerkva delajo zborovališča in plesišča.

Kako svobodomiselní učitelj vzgaja mladino.

Ljubljana, 4. nov. V Vsetinu na Češkoslovaškem uči na ljudski šoli učitelj-protestant J. Mikolašek. Že lani so stariši protestirali pri oblastih proti njemu; dobil je opomin. Letos pa nadaljuje svojo vzgojo. O katehetu pravi otrokom, da laže, naj mu nič ne verjamejo. K verouku naj ne hodijo, ker se brez njega lahko živi. Katekizem naj vržejo na ogenj, ker so v njem same laži. Otrokom prepoveduje moliti in jih za molitev kaznuje. O misijonarjih, ki bi imeli priti 31. okt. na misijon, je v šoli rekel: Prišla bosta dva hujškača, govornika bosta samo laž, ne hodite k njunim pridigam, če vas pa starši pošljejo, jih ne ubogajte; ubogati morate mene, starišem pa recite, da naj tudi

ne hodijo k pridigi. O »Angelu varihu« (otroški list), ki ga je katehet delil otrokom, je rekel: To je klerikalni svinjski časopis, v njem je sama laž. Raztrgajte ga, ali pa požgite oziroma vzemite ga na stranišče. Z otroci, ki so naročili ta list, je tako postopal, da so med odmorom vsi utekli iz šole. — Kajne, lepa oblast, ki trpi, oziroma celo podpira take vzgojitelje v šoli, ki jo vzdržuje iz večine verni narod s svojimi davki. Kdor bi rad, da tudi mi dobimo take šole in učitelje, naj voli naše nasprotnike, ki ne bodo pozabili v ustavotvorni skupščini položiti državi tak temelj, da bo naša država temeljito očiščena vsakega verskega vpliva.

Pod vlado socialdemokracije.

Ljubljana, 4. novembra. V praškem socialističnem listu, v »Rudém Právu« (Rdeče Pravo) z dne 28. oktobra t. l. toži češki socialist dr. Albert o današnjih razmerah na Češkem: »Dve leti že kričimo o svoji slavni revoluciji in se bahamo, da smo uničili Habsburžane. Nismo jih uničili. Habsburški Dunaj smo prepeljali v Prago z dvornim paradnim vozom, z Macharom (češki svobodomiselnec) in Tusarjem (češki socialdemokrat in voditelj) z več tisoč zla-

timi ovratniki in borznimi špekulanti, prelevljenimi vlastelini, s celo dunajsko aristokratsko in buržoazijsko komedijo. Še huje je, ko preje. Preje je večina pleemstva, milijonarjev in visokih vsesmožnih uradnikov zastrupljevala Dunaj, danes pa zastrupljuje praške ulice in Hradčin. Celó š 14. smo prepeljali z Dunaja in — španski ceremonijel. Razen tega pa se je vgnezdila v Pragi krvava grabežljivost pariškega kapitalizma, kateremu še ne zadostuje vsa

kri belega, žoltega in črnega proletarijata, ki je bila tekom šestih let zanj prelita. Imamo republiko z vsemi hudobijami Dunaja, Pariza in Sibirijske. — Tako piše socialističen list o socialdemokratski republiki.

Saj smo pri nas tudi doživljali »dobrote« socialdemokratske vlade, ki so bile do pičice take, kot so na Češkem. Tam Tusar, tu Kristan, oba socialdemokrata! Delavstvo pa trpi in je trpelo pod obema!

Strašna zmota.

Rojak, ki se je vrnil pred kratkim iz ruskega ujetništva, nam poroča:

Moje razočaranje je bilo nepopisno, ko sem opazil, da se nahajajo tudi med Slovenci ljudje, ki simpatizirajo s sedanjo židovsko-nemško-madžarsko strahovlado na Ruskem. Pero ni v stanu popisati vsega gorja, ki je zadelo ruski narod; človeški razum se protivi verjeti, da je v sedanjem veku mogoče ponižati človeka niže od vsake živali.

Naš rojak, ki nam je obljubil popisati razmere še bolj podrobno, je prepričan, da sedanja boljševiška strahovlada zasleduje edin cilj, uničiti popolnoma ruski narod, ga predati, v kolikor ne pogine od glada in

mraza, v sužnost sosednim narodom, oziroma velikim državam.

Naš poročevalec veli: Tekoča zima bo videla v Rusiji tako strašno katastrofo, kakršne zgodovina dosedaj ne pozna.

Zal, da se je slovenska in jugoslovanska javnost z delovanjem boljševikov dosedaj veliko premalo bavila. Narod slíši najbrže mnogo o boljševiških obljubah, ki so svoj čas omamile tudi ruski narod; kakšne pa so posledice boljševiškega rovarjenja, o tem pa naše ljudstvo še ne vé dovolj.

Kmalu prinesemo o razmerah na Ruskem podroben popis. —i—

Ljudstvo naj pogine!

Kako hoče boljševizem zmagati.

Ljubljana, 4. nov. Trockij, osvoboditelj ruskega naroda je po poročilih švedskih listov odgovoril škandinavskim komunistom, ki so ga opozarjali na strašen položaj ruskega naroda, ki izumira vsled lakote, tako-le: »Kaj je potem, če bo zima in preti smrt od glada? Buržoazija si prizadeva, da bi nas porazila, a mi ji dokažemo, da se moti. Mi moramo živeti! Za vsako ceno moramo uničiti sovražnika in zato je treba, da se država poslužijo vseh sredstev obrane. Tri četrtine prebivalstva bodo po-

ginile vsled zime in lakote, a kar ostane, bo gotovo zmagalo v splošni revoluciji.«

Res, Trockij ima veliko idejo in silno voljo. Škoda le, da morajo prej vsi Rusi umreti, preden jih bo boljševiška ideja rešila!

Tako komunisti »rešujejo« delavstvo! Najprvo poginite od lakote in mraza, potem vam bo komunizem šele pomagal! Delavec bi moral biti norec, da bi taki stranki pomagal na noge!

V obrambo krščanskega delavstva.

Ljubljana, 4. nov. Zbirko proti terorju je napovedala s sodelovanjem vseh ljudskih organizacij, ki stoje na krščansko-socialnem temelju, dne 1. nov. t. l. češkoslovaška ljudska stranka, ki vodi v češkoslovaški republiki obrambni boj krščanskega ljudstva proti kulturno-politnim nasprotnikom. Socialisti vseh barv nastopajo, kakor povsod, tudi na Češkem nasilno proti vsem, ki se jim ne uklonijo. Zlasti pa skušajo terorizirati kršč. soc. delavstvo, katero mečejo iz tovarn in obratov na cesto. Dočim pomeni kršč. soc. delavstvo varen steber reda in miru, ki ga v češkoslovaški republiki nič manj ne potrebujejo, kakor v drugih državah, in se vladajoče liberalne stranke tresejo pred boljševizmom in socialističnim prevratom, je vendar tudi v tej državi sovrastvo svobodomiselnih narodnjakov do vere in Cerkve večje od ljubezni do reda in miru oziroma države same, ker ne ščitijo kršč. soc. delavstva pred socialističnim terorjem, ampak ga mirno dopuščajo, oziroma še podpirajo. Zato pod-

jetni in pogumni češki katoliki hite graditi svoje postojanke, da z lastno močjo obranijo človeške in državljanske ter slojne pravice svojega najbolj ogroženega delavskega elementa. Vse politične, gospodarske, denarne, prosvetne, dobrodelne organizacije ljudske kršč. soc. smeri pobirajo prispevke za fond proti terorju, da bodo mogli krščanski Čehi uspešneje braniti svoje delavstvo pred brezverskim nasiljem s tiskom, podporami v denarju, prekrbljevanjem služb, izgrajevanjem obstoječih in ustanavljanjem novih delavskih organizacij. — Zgled češkoslovaških zavednih in požrtvovalnih katoličanov naj zbujati tudi pri nas zanimanje in voljo do dela v prilog kršč. soc. delavstva, ki ni dosti na boljšem kakor gori v bratski republiki. Tudi pri nas mora kršč. soc. delavec bojevati hud boj zoper napade svobodomiselnega kapitalizma in socialističnega terorizma, ki se vedno zvežeta, kadar je prilika udariti po nas.

Proč z nasilniki.

Pojdi med barbarsko ljudstvo in vrašaj oslepljenega: »Kdo ti je oči iztaknil?« Vprašaj pohabljenca: »Kdo te je onesrečil?« Zaškripal bo: nasilnik. Nasilnik meče v ječo nedolžne ljudi. Nasilnik veže nekrim roke. Nasilnik preša vdovine vinarje iz lačnih rok. Nasilnik pljuje na prelito kri. Nasilnik plačuje podzločince z ukradenim in naropanim denarjem. Nasilnik ubija nedolžne in vzdržuje hudodelce. Nasilnik je zadnji poglavar.

Od nekdanj je socialdemokratska stranka in njena odcepljenka komunistična stranka razkazovala dovolj razgaljeno stran. Kot cilj svojega boja je razglasila razredno diktaturo. A oče materialističnega socializma in komunizma liberalizem ni stopil nikdar z resnico na dan. Hinavščil je in lagal ves čas svojega obstoja. Sicer je za tvojo glas precej vseeno, ko ti jo tolovaj s sekiro raztrešči, ali ti prej pove to ljubeznivost ali pozneje. Razklana ti je, a ko občutiš vtis tolovaja, ki stopi pred te in pravi: »Jaz sem tolovaj in s to sekiro razbijam glave,« je ta vtis veliko ostudnejši, ko stopi tolovaj v obliki bratskega prijaja-

teljstva pred te rekoč: »Glej, to sekiro ti bom podaril«, in ko ti najbolj misliš na dobro srce novega prijatelja, zamahne s sekiro in s preklano črepinjo se mu zvališ pred noge, da ti pobere, kar imaš v žepih.

Jugoslovanska demokratska stranka ti nudi to sliko. Liberalizem, čigar zastopnica je, je bil od nekdanj nasilnik v dejanju. Kakor je tlačila fevdalna gospoda ob času svojega razkristjanjenja ostale sloje, tako je liberalna buržuazija in smelo trdim, da mnogo groznejše, vse odvisne ljudi. Pri kupčiji, pri sodbah, pri podjetjih, pri vladanju s svojim judovstvom na čelu, ki so gospodovali po njih tudi socialisti in komunisti, postranski sinovi neodkritega očeta.

A kdo naj zameri sinovom, če imajo takega očeta? Liberalizem kot oče je veliko bolj kriv, je končno vsega kriv. Takih laži, kot so jih liberalci uganjali vso svojo dobo, svet še ni videl. Vedno so govorili, da so liberalni, da so za svobodo, toda kamor si pogledal in kamor pogledaš danes pred njihove korake, sama sužnost in nasilje. Sebi svobodo za zločine, drugim pa svobodo pogina, to je slika modernega odpada od krščanstva. To sliko hočejo oditi-

niti tudi v moderno državo in žalibog so jo že.

Demokratska stranka, zastopnica liberalizma in s tem predstavnica vsega zla preteklih desetletij, je hotela, navajena maskiranih manir, svoje nasilje zakriti za Srbe, za kvalificirane mandate, za »samostojne« kmete, za narodne »socialce« in s tem rešiti svoje izvoznice, svoje banke, svoje številne tiskarne, za katere ni bilo treba desetletij trdega dela kakor katoličanom, ampak samo parmesečnega ministiranja. S svojimi mnogobrojnimi glasili z bobnecimi imeni Narod, Jutro, Tabor, Domovina, Jugoslavija, Narodni Socialist, Kmetijski list, Nova doba (starih zlotvorcev bi bilo treba pristaviti) hoče prevzeti glas, ki se vedno bolj dviga. In ta glas bo

sodba tej stranki.

Kdo se je vozil v avtomobilih po nesrečni Koroški pred plebiscitom? Ali mar sivolasi, trudi starček, ki je osivel v trudu za to ljudstvo in ki je jokal pred dvema letoma veselja v svojem župnišču, da je osvobojen rod tisočletnega rostva, ali so morebiti posadili na prvo mesto Grafenauerja, ki je v ječi osivel? Liberalni fraklar je gledal z avtomobila na manj vredno rajo. In ti ljudje nam hočejo zdaj še Slovenijo razcepiti in nič ne skrivajo, čeprav je tik pred volitvami, in delavsko ljudstvo osrečiti s postavo »o redu in radu«.

Delavsko ljudstvo, zbera se s pomočjo Delavske Zveze v eno samo močeno ljudsko stranko in pometi s pristaši nasilja za zmeraj.

Židovsko borzijanstvo nam dela draginjo.

»Republika« poroča o zločinah špekulacijah belgrajskih borzijancev, katere vodi židovski bankir Baruh. Ti ljudje čisto svojevoljno dvigajo kurze tujim devizam in povzročajo državi, ki mora plačevati po vsakokratnih kurzih, ogromno škodo, prebivalstvu pa naložajo nova bremena in novo draginjo. Za primer navaja poročevalca par kričeje slučajev: Ravnatelj angleške banke je že par dni prodajal funte pod državnim kurzom, t. j. po 108 dinarjev 1 funt. Tedaj pride žid Koen in ponudi po 109 dinarjev za funt. Anglež je bil presenečen; vaje gotove spodobnosti tudi v

denarnih poslih, je ponudbo odbil in se odstranil z borze. Njegovega lepega zgleda pa ni posnemal niti belgrajski borzijanec. Ko so se nato ponujali franki po 206 dinarjev 100 frankov, je belgrajski trgovec Aca Resavac ponudil 207 dinarjev. Naslednje dni je prišel žid Baruh in čisto samovoljno dvignil kurz funtu od 108 na 120 dinarjev in frankom od 200 na 212 dinarjev. Tako se dela draginja in uničuje država. A to delajo tisti elementi, ki v političnem življenju nosijo zvonec državotvornosti in se cedé domoljubja. — Dol z borzijanstvom!

Italijani podpirajo ruske boljševike.

LDU Belgrad, 3. nov. (ZNU) »Politika« poroča iz Trsta: Iz Rima javljajo, da je angleška mornarica v Črnem morju zadržala italijanski parnik »Ancono«, ki je hotel prepeljati živila boljševikom v Novo-

rosijskem. Parnik »Ancono« so poslali pod spremstvom v Batum. Kakor se trdi, bo italijanska vlada protestirala pri angleški radi zadržanja »Ancone«.

Pogajanja z Italijo.

LDU Belgrad, 3. nov. (ZNU) Jutri, 4. nov. ob 10. zvečer odputuje naša delegacija preko Zagreba in Ljubljane v Italijo. Danes dopoldne je imel ministrski svet sejo o tekočih poslih. Sodijo, da bo jutri dopoldne mel ministrski svet še eno sejo o nekaterih političnih vprašanjih, ki se tičejo pogajanj z Italijo.

LDU Belgrad, 3. nov. (ZNU) Medtem ko je v zadnjem času nastal popoln zastoj v vprašanju pogajanj z Italijo, je nenadoma prišel dolgo pričakovani odgovor itali-

janske vlade, v katerem Italija določa svoje delegate ter določa sestanek z našimi delegati na 11. t. m. Vprašanje o kraju pogajanj se bo rešilo v Genovi, kjer se bo italijanska delegacija sestala z jugoslovansko. Zdi se, da se je italijanska vlada odločila, da se končno reši jadransko vprašanje in da gre vsaj deloma na roko našim željam. V naših diplomatskih krogih vlada optimistično razpoloženje z ozirom na uspeh teh pogajanj.

Volivni boj.

b Proč s krščanskim naukom v šoli! Iz Belgrada prihaja sledeča vest: »V Subotici je bilo na učiteljskem zborovanju naročeno učiteljem, da morajo kljub dosedanjim predpisom učiti otroke samo cirilico ter da je tudi njihova dolžnost, poučevati jih tudi v verouku, kar je bilo dolejš duhovnikom prepovedano. Ker bodo učitelji seveda učili verouk vsak po svojem razumevanju, si je lahko predstavljati, kakšna zmešnjava bo nastala v tem pogledu. Med Bunjevci vlada zaradi tega velika razburjenost.« — Tako poročilo. Demokratski naučni minister Pribičević, mali bog naših liberalcev, je že začel duhovnike izganjati iz šol. Verouk naj bi poučevali učitelji, ki jih on nastavi. Jasno je, da bodo ti ljudje poučevali mesto verouka — svobodno misel! Zato v boj proti svobodnomislem! V boj za krščansko šolo! V boj za avtonomijo, da nam liberalni ministri iz Belgrada ne bodo razkristjanjevali naših otrok!

b Slovenski liberalizem se kaže v njegovem časopisu. »Domovina« je list, ki je ohranil, oziroma podedoval surovo taktiko volivnega boja predvojnih časov. Liberalci v svoji bujni fantaziji vsak dan vidijo dr. Šusteršiča, enkrat v Celovcu, drugič pri Boročevićem pogrebu na Dunaju, kjer citirajo celo njegov govor, in ne čudimo se, če bodo nekega dne pred volitvami izklicali, da so ga srečali v Selenburgovi ulici, a da ga klerikalci skrivajo. No, liberalcem se ne toži toliko po Šusteršiču kot po starem načinu boja. Zato kaj pridno udrihajo po Šusteršiču in zavzemajo žalostno donkišotsko pozo ter se bore proti mlinom na veter in proti pošastim, ki jih je ustvarila njih domišljija. To je tip starega liberalca, ki se je spremenil samo v toliko, da živi par desetletij pozneje, zaverovane v svojo nadutost, domišljavega, prevzetnega na svoje narodno srce in polnega živijo-klicev na narod, vedno pripravljene za parado in veselico, malosrčnega in nezmožnega, kadar je treba delati. Kar on ve, ni sicer mnogo, a to je dovolj, da izginejo v prah vsi nasprotniki in to so samo eni: to so klerikalci. Ti klerikalci so krivi toče in slabe letine, ljubljanske megle in ljubljanskega blata, vseh notranjih in zunanjih političnih neuspehov. Če bi teh ne bilo, kdo bi nosil krivdo na svojem hrbtu? Dokazov ni treba, njih logika je nepoprečna. Polni trditvev murgolijo. Na primer: »S. L. S. je danes taka kot l. 1914.« Dokaz za to: »V neki vasi je kaplan ozmerjal mozaikarje, ki so govorili v cerkvi za cerkvenimi vrati.« Ali: »Klerikalci netijo plemen-

ski boj in razbijajo Jugoslavijo.« Dokaz za to: »Nek župnik je bral na prižnici škofov pastirski list.« — S tako logiko pitajo liberalni listi svoje pristaše. V dopisih objavljajo gorostasne neumnosti, iz katerih naj njih bralci izvajajo debelo tiskano »resnico«. Ta nedosleden, vsakemu resničnemu inteligentu zoprni boj bo našel svoj pravi odgovor iz rok naših ljudi. Naj se liberalci po svoji »Domovini« bahajo, da bodo dobili demokrati 150 poslancev, naj slikajo svoje nasprotnike kot brezdomovince, njih poraz bo še občutnejši. Saj razumemo, čemu smo brezdomovinci in proti Jugoslaviji v očeh naših liberalcev. Liberalci se držé gesla: »Jugoslavija smo mi, domovina smo mi, država smo mi.« In kdor je proti njih pogubni politiki, tega razkričijo za brezdomovince, dasi hočejo sami razkosati Slovenijo v dva ali še več delov, kakor bo kazala liberalna »domovinska« korist.

b Nadstrankarska stranka v Zagrebu. Minulo nedeljo se je v Zagrebu vršil shod političnih nezadovoljencev, na katerem so poročali dr. Mihaljevič, dr. Spevec, Jovo Banjanin in dr. Karlovič. Naglašali so potrebo, da se ustanovi nova nadstrankarska stranka, ki bi zastopala program reda, narodnega edinstva in tako ureditev naše države, ki ne bi bila ne centralistična, ne federalistična. Zbor je sklenil, da se taka stranka organizira.

Politične novice.

+ Boljševiška morija. Sovjetski uradni list v Moskvi naznanja, da je bilo v mesecu avgustu t. l. proglašeni 1182 smrtnih obsodb.

+ Minister dr. Marković o ustavi. V »Novem Životu« piše radikalni minister dr. Marković o možnostih glede bodoče ustave: »Misel federalizma ima svoje pristaše, pred tem dejstvom nam ni treba zapirati oči. V kolikor se hoče s to idejo zadovoljiti praktičnim potrebam dobre, cene, hitre in neposredne uprave, ni izključeno, da se s pristaši takega federalizma doseže sporazum na temelju unitarne države s široko samoupravo administrativnih oblasti. Ako se pa pojmuje federalizem kot narodno-politično načelo, tedaj se pokažejo razlike med unitaristi in federalisti kot znatno globlje in težko si je misliti, kako bi se dale premostiti. Eno se nam zdi čisto gotovo in v tem se nam ni treba varati. Ako bi se konstituenta izjavila za federalizem, bo ta federalizem čisto plemenski. Samo na tej plemenski osnovi, z razcepom na eni in drugi strani bi se morala v ustavotvorni skupščini mogla najti

večina, ki bi razdelila naš komaj zedinjeni narod. Mi osebno ne verujemo v možnost take večine, toda ako se na eni strani preveč nateza zahteva posebnosti, je, da temeljem zakona reakcije tudi druga stran postavi svoje zahteve v istem zmislu, toda v nasprotnem pravcu. Dolžnost vseh, ki zahtevajo federativno državo, je, da dobro premislijo posledice, ki bi iz tega nastale. Te posledice utegnejo biti usodne za naše narodno in državno edinstvo.«

+ Separatistično gibanje v Italiji. — Kakor poročajo italijanski listi, se separatistično gibanje na Siciliji in Sardiniji vedno bolj širi. Gibanje vodijo bivši vojniki, ki so se organizirali pod naslovom cobattentov — bojnikov. Na Sardiniji šteje organizacija že nad 30.000 članov in izdaja lastno glasilo »Voce«. Sardinci zahtevajo samostojnost svojega otoka, republikansko državno obliko in konfederacijo upravnih enot otoka. V Rimu smatrajo to gibanje za veleizdajalsko, vendar skušajo Sardince izpleta pomiriti ter je vojni minister obljubil, da se brigada Sassari ukine. — Sicilijanski kombatenti svoje organizacije še niso docela dovršili in zahtevajo zaenkrat samo upravno avtonomijo in razdelitev latifundij; vendar razvoj gibanja tudi tam kaže na odcepitev in republikansko državno obliko. — A vlada tudi tu ne namerava zaenkrat strožje nastopiti, ampak boče v bistvu priznati opravičenost ljudskih zahtev in zakonito urediti razdelitev latifundij. Sicer pa Sicilijanci na to razdelitev niti ne čakajo, ampak kar sami zasedajo veleposestva. Pri tem ne vrše nikakih nasilj in po zasedbi takoj naznanijo dejstvo upravni oblasti, da zasedbo potrdi. Večinoma so to pristaši ljudske stranke in se zgodi, da koraka na čelu množice, ki gre zasedat kako veleposestvo, frater s križem v roki. — Po mnenju poznavalcev italijanskih razmer je pokrajinsko gibanje na Siciliji in Sardiniji začetek popolne decentralizacije italijanske države.

+ Dr. Weisskirchner na Madžarskem. Dr. Weisskirchner je bil šel v Budimpešto in se baje ni vrnil praznih rok. Že naslednje dni bodo prišle na Dunaj ladje z ogrsko moko. Vendar pa je poudarjal, da žetev na Madžarskem ni bila tako sijajna in da se kmetje branijo oddati svoje zaloge. Tudi je interveniral za to, da se omogoči prosta trgovina med obojema državama in odpravi težkoče glede potnih listov in revizij na meji.

+ Osemurni delavnik v Švici. V Švici se je te dni vršilo ljudsko glasovanje o končnoveljavni uvedbi osemurnega delavnika na železnicah, na pošti in v brzojavnem in telefonskem obratu. Zakon je bil s 369.000 proti 271.000 glasovom sprejet.

PARLAMENT SE SNIDE DNE 13. NOVEMBRA.

LDU Belgrad, 3. nov. (ZNU) »Tribuna« poroča, da bo začasno narodno predstavništvo sklicano k seji na 13. t. m., da končno reši zakon o uredbah.

VOLITVE V AMERIKI.

LDU Pariz, 3. nov. (DKU) Kakor poročajo listi iz Newyorka, je bila udeležba pri volitvi predsednika izredno velika. Iz Georgije poročajo, da so se volitve močno udeleževali črnci. Po dosedanjih vesteh je potekel volivni dan mirno. (Kakor že poročano, je zmagal pri volitvah za predsednika Amerike republikanec Harding proti demokratu Coxu, ki je bil Wilsonov kandidat.)

FRANCOSKO-MAŽARSKA POGODBE.

LDU Budimpešta, 3. nov. (MKU) Nekateri listi so pred kratkim poročali, da je Francija razveljavila tajno pogodbo, po intervenciji Anglije sklenjeno z Mažarsko, oziroma da je obveljala Mažarsko o neveljavnosti te pogodbe. Mažarski korespondenčni urad je od pristojne strani pooblaščen izjaviti, da o francosko-mažarski pogodbi ni bilo nikdar govora in da torej tudi ne bi bilo mogoče razveljavljanje take pogodbe.

MEDNARODNI KONGRES POŠTNIH URADNIKOV.

LDU Milan, 2. novembra. (DunkU) — Danes je bil tu otvorjen mednarodni kongres poštних, brzojavnih in telefonskih nameščencev, ki se ga udeležujejo Avstrija, Belgija, Francija, Nemčija, Italija, Nizozemska in Švica. Po kritiki italijanskega delegata o slabem izvajanju amsterdamske akcije proti mažarski reakciji, je bila sprejeta resolucija, ki protestira proti usmrčenju glavnega tajnika mažarskih poštних, brzojavnih in telefonskih nameščencev, Oskara Levaya. Kongres se je nato bavil s kontrolo v podjetjih. Večina se je izrekla za to, da imajo v upravi posvetovalno pravico.

WRANGEL SE UMIKA.

LDU Pariz, 3. nov. (Brezlično.) Ruski poslanik v Parizu naznanja, da je moral general Wrangel vsled pritiska boljševiških čet, ki so v premoči, umakniti svoje oddelke na boljše postojanke. Ruska poročila o porazu in begu Wrangelove vojske proti jugu niso resnična.

Dnevne novice.

— Iz ruskega ujetništva se je vrnil nedeljo dr. Rok J e s e n k o, ki je šest dni gih let prebil in pretrpel v Rusiji in kjer zadnja leta okusil vse gorje boljševiškega strahovlade. Bog ga sprejmi v domovini.

— Ob povratku iz ruskega ujetništva. Vrnivši se iz tri in polletnega ruskega ujetništva in dve in polletnega boljševiškega suženjstva v novo domovino, kličem vsem prijateljem in znancem: Zdravstvuj!

— Dr. Rok J e s e n k o.

— Za koroške begunce. Dan na dan se oglašajo pri naši posredovalnici delo družine s Koroškega, ki so morali vsled sedanjih razmer zapustiti dom vse, kar so imele. Med njimi so tudi starčki in otroci, ki so med pomilovanja vrednimi še največji reveži. Kaj za delo niso sposobni, in če bi tudi bili, saj še močni in zdravi ne morejo priti v službo. Podpora, ki jo prejema, je tako skromna, da jim ni mogoče živeti. Zato se tem potom obračamo do blagih src s prošnjo, da jim prikažejo na pomoč. Darove sprejema: Podporni društvo za koroške begunce, Ljubljana, Stari trg 2, I. nadst.

— Knjižica Anton Komljanec. Socialna predavanja se dobi v trgovini Neman in v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Cena 6 K.

— Cene moki bodo padle. Strokovnjak nam piše: Pred nekoliko meseci začele so padati cene moki in pšenice a so se ravno za časa žetve zopet dvigale. Opravičenih razlogov za to dviganje cen pa ni bilo. Zadnje čase pa ponuja banatsko moko zopet cenejšo, ker se trgovci drže precej rezervirano. Moka št. 0 stane po zadnjih zaključkih na veliko 14 K 25 vin., a krušna 12 K 50 vin.

— Nemci kupujejo naše žito. Iz Budimpešte javljajo, da so dospeli tjakaj trgovci iz Nemčije v svrhu kupovanja žita. Računajo, da bo morala Nemčija, kjer vlada pomanjkanje na žitu, uvoziti okoli 2 milijona ton ali 200.000 vagonov žita.

— Cene žitu na svetovnem trgu. Početkom oktobra tega leta so cene žitu združenih držav Amerike znatno padle. Cena bushlu (okrog 72 kg) pšenice padla je v New Yorku do 5. oktobra od 264 na 226 centov (128 kron). Ravno tako je padla pšenica v Chicagu. Rž je padla od 209 na 175 centov. Po naših cenah stane stot polnice v Ameriki 1000 kron, medtem ko je stal prejšnje čase 1500 kron. Vzrok temu je konkurenca Kanade. Razen Kanade ustopile so kot konkurentinje Avstralija, Argentinijska in Laplata. O stanu pšenice v Indiji nimamo še točnih vesti. Evropa kupuje ameriško žito le v malih količinah, ker pričakuje še daljno padanje cen. Anglija je dobro preskrbljena z moko in pšenico iz Mandžurije. Francija je imela letos dobro letino, a bo morala kljub temu uvoziti. Italija mora uvoziti okoli 3½ milijonov ton žita, čeprav njena letošnja žetev ni bila slaba.

— Obratno ravnateljstvo južne železnice objavlja: Od nedelje, 7. nov. 1920 dalje vozi do preklica na progi Maribor gl. — Dravograd—Meža vsako nedeljo in vsak praznik poseben vlak št. 417. Vlak odhaja iz Maribora ob 12.20 in prihaja v Dravograd—Mežo ob 15.07. Na progi Dravograd—Meža—Maribor gl. k. vozi do preklica od nedelje dne 7. nov. dalje vsako nedeljo in praznik poseben vlak št. 416. Odhod iz Dravograda—Meže ob 20.06, prihod v Maribor gl. k. ob 21.45.

— Svoboda tiska na Ogrskem. Mažarska vlada je odpravila cenzuro, razpustila cenzurno komisijo in proglasila popolno svobodo tiska. Obenem je ustanovila komisijo za obveščanje časnikov.

— Odprava natakarske napitnine. Natakarska organizacija v Pragi je sklenila, da se odpravi napitnina. Namesto tega bodo zaračunavali gostom 10% za natakarje.

— Tržiški vlak ima sledeče izpremembe: popoldne odhaja vlak 2555 b iz Kranja ob 14.40, prihod v Trst ob 15.35. Zvečer gre iz Trsta ob 17.03 in se vrne ob 20.04. Iz Kranja odhaja večerni vlak ob 19.10. — Pri dopoldanskih vlakih ni izpremembe.

— V vodo je padel v Trzinu kleparski mojster Frank, ko je šel okoli polnoči na svoje delavnice. K sreči je slišala nekdo oseba klice na pomoč in je bilo mogoče rešiti ga iz vode. Sam sodi, da ga je nekdo pahnil v vodo.

— Štrajk v zagrebski tovarni za kožne končan. Židovskim kapitalistom kožne industrije v Zagrebu se je posrečilo, sestradano delavstvo zgnati zopet na delo proti bornemu 25 odst. povisku plač. Tako bodo delavci zopet garali in ginili za obvezane in neobvezane šterne, ki se bodo dalje brez skrbi vozili v avtomobilih in naslajali na vseh dobrotah tega sveta. Ministru za socialno politiko dr. Kukovcu zdi to seveda popolnoma v redu.

— Izreden mraz. Dunajski listi poročajo, da je znašal mraz zadnje dni oktobra v mestu samem 9 stopinj, zunaj mesta pa 10 stopinj. Takega mraza v oktobru nismo imeli, odkar imajo vremensko opazovalnico, to je od 1775. leta. Največ je kar

loplomer v oktobru 5,8 stopinje; to je bilo 1. 1980. Ker so bile zime zadnjih 30 let malo milderje nego v prejšnjih dobah, je upati, da je bil zadnji mrz le slučajen moido pojav.

— **Nezdrave razmere.** Kakor smo že poročali, je v Belgradu izvršila samoumorednejšolska učiteljica Ružica Stojanović iz obupa, ker je njen izvoljenec — vseučiliški profesor dr. Mladen Berić ni hotel poročiti, Ružica Stojanović je bila v blagoslovljenem stanju. Z Berićem se je poznala še iz mladih let. Ko ga je prosila naj jo poroči in reši njeno in detetovo čast, jo je Berić cinično zavrnil. Žalostno je, da je Berić načelnik državnega urada za zaščito dece in vseučiliški profesor! Razen tega se je dal kandidirati v ustavotvorno skupščino na listi srbske seljačke stranke (poslednja naša samostojna). Srbsko žensko je pretreseno po tragediji Ružice Stojanović in ogorčeno nad cinizmom Berićevim uvedlo veliko akcijo v svrhu, da se Berić prisili, da se izseli v Ameriko. Pri akciji sodeluje 230 ženskih korporacij. Po vodim štiridesetega dne Ružičine smrti ustanove v njen spomin poseben fond, iz katerega se bodo podpirale žene. Tajništvo ženskih organizacij je v javnosti apeliralo na državno oblast in na idealno mladino, da se Berić odstrani.

Našim naročnikom vljudo naznanjamo, da stane celoletna naročnina »Večernega lista« 84 K ter prosimo vse one, ki so nam plačali samo 50 K, da nam doplačajo še to razliko. V to svrhu prilagamo položnice.

Obenem prilagamo položnice tudi onim, ki še nimajo poravnane naročnine za ta mesec. Znesek naj se nam nakaže v najkrajšem času, da ne bode nepotrebnega ustavljanja in dopošiljanja zaostalih števk.

Uprava »Več. lista«.

Ljubljanske novice.

1. **Mesečni shod Križevniške moške in mladeniške Marijine družbe** bo jutri zvečer ob 7. uri v Križankah. Udje in prijatelji se vljudo vabijo.

2. **Seja odbora za varstvo Koroških begunccev** se vrši danes ob 5. uri popoldne na Starem trgu št. 2, I. nadstr.

3. **Martinov večer kršč. soc. delavstva.** Dne 14. t. m. se vrši v vseh spodnjih protih L. ljubljanskega konsumnega društva na Kongresnem trgu Martinov večer z najbogatejšim spredom. Ker obeta ta večer biti ena najlepših in najbolj domačih zabav našega delavstva, opozarjamo nanj že danes. Vstopnina bo za vsakega prosta.

4. **Društvo »Gospodstviški Zvon«** vabi vse člane in vse tiste, ki se zanimajo za društvo, k izrednemu občnemu zboru, ki se vrši danes ob 8. uri zvečer na magistratu v mestni dvorani. Koroški begunci pridite tudi, ker je zelo važno za vas. Dnevni red: 1. Poročilo tajnika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti. — Odbor.

5. **Jugoslovanska obrtna zveza** naznanja vsem obrtnikom-samišljenikom SLS in prijateljem obrtništva, da se bo vrši v nedeljo, dne 7. t. m. točno ob 10. uri popoldne v dvorani ljubljanskega Rokodelskega doma, Komenskega ulica, obrtni shod. Dnevni red: Volitve v konstituanto in obrtniki. Vsak obrtnik, kateremu čas dopušča, bi se moral omenjenega shoda udeležiti z ozirom na njegovo važnost glede prihodnjih državnoborskih volitev. Obrtniki, vsi, kot en mož na shod, da se naše vrste počlove, da se zedinimo glede smernic, v katerih bomo vodili volivni boj. Upamo, da se bode našemu vabilu obrtništvo odzvalo polnoštevilno in da bomo tem potom jasno pokazali, kako krepka je še zavest krščansko-mislečega obrtnika. Jugoslovanska obrtna zveza.

6. **Otvoritev novega klavirskega salona.** Gospa Jerica Dolenc je otvorila v Ljubljani, Hilsnerjeva ulica št. 5, I. nadstropje novo trgovino s klavirji in pianini.

7. **Našel se je zlat uhan** v Frančiškanski ulici dne 1. nov. 1920. Dobi se pri postreščku št. 24 na Dunajski cesti št. 9, II. nadstr.

8. **Tedenski izkaz za ljubljansko občino** izkazuje 29 novorojencev in 23 umrlih. Za grizo sta umrla dva, za jetiko štirje.

Posredovalnica JSZ.

Naša posredovalnica za delo in službe. Stari trg 2/I, ima na razpolago več delavskih moči. Ponajveč navadnih delavcev. Posilci za službe so koroški Slovenci-begunci, ki so morali vsled slabo izpadlega plebiscita zapustiti prejšnje službe in domove. P. n. tovarnam in našim podjetnikom jih najto-pleje priporočamo. Obrniti se je zanje na zgorajšnji naslov.

Jugoslovanska Strokovna Zveza.

Tržič. Prihodnji ponedeljek je v Domu ob navadni uri jako važen sestanek krščansko-socialnega delavstva. Nikdo naj ne manjka.

Dev. Marija Polje. Skupina Jugosl. Strok. Zveze se prav lepo razvija. Lepe uspehe ima zaznamovati v letošnjem letu. Delavska Zveza ima tudi lepo število članov. Papirniška Zveza prične v najkrajšem času posloovati v novem prostoru, ki ga nam je izobraževalno društvo odstopilo, in kjer se bomo shajali. — V delu je moč, v križu je zmaga!

Kamnik. Opozarjamo še enkrat na naš zabavni večer. Zanimanje zanj je že sedaj veliko. Spored je izbran in bo udeležnikom nudil vsestransko zabavo. Na svidenje v Kamniškem domu v nedeljo ob 7. uri zvečer!

Viničar.

Viničarjem v Slovenskih goricah!

Rešitev viničarskega vprašanja se odlaša od dne do dne. Obljubljja se veliko, dalo se še ni ničesar. Da se bomo posvetovali skupno o raznih viničarskih težnjah, pridite vsi na

VINIČARSKI SHOD,

ki bo v nedeljo 14. novembra 1920

po rani sv. maši (ob pol 9.) v telovadnici narodne šole v Ljutomeru.

Poročali bodo viničarski zastopniki iz Maribora o vseh važnih viničarskih zadevah in zahtevah. Nikogar ne sme manjkati, ki si hoče priboriti boljše mesto v človeški družbi.

Viničarji, vsi v enotno viničarsko organizacijo! — Vabi Vas Vaša

Viničarska zveza.

BEDA VINIČARJEV.

Viničarski stan je izmed najubožnejših stanov. Pa navzlic temu, da je ubožen in skromen ter z majhnim zadovoljen, mu ni mogoče pri sedanjih razmerah z beraško plačo pošteno preživiti sebe in svojo družino. Pred vojno si je z borim zaslužkom vendar še lahko nabavil najpotrebnejših stvari, a danes mu tega ni več mogoče. Kajti takrat si je za eno krono, ki jo je viničar zaslužil na dan, lahko kupil dva hleba tečnega kruha in zraven mu je še ostalo za tobak ali pa je dobil za isti denar 2 kg fine moke in še 1 kg soli ali 1 liter petroleja povrh. Marsikje, kjer je bila večja družina, so si s svojo pridnostjo in štedljivostjo tekom let toliko prigrisnili, da so si kupili kakšno majhno posestvo, da si olajšajo stara leta, otrokom pa pripomorejo do lastne zemlje. Kako pa je sedaj? Plača se nam je povišala (pri gospodskih viničarjih) večinoma od 1 do 4 krone na dan, ponekod tudi do 6 kron, seve brez hrane. In kaj se dobi danes za 4 ali 6 K? Komaj en hlebec kruha, ki komaj zadostuje za eno delavno osebo, tako da gre skoraj ves zaslužek že skoraj samo za kruh. Zemlje imamo ponekod zelo malo, kakor na primer v Haložah, kjer priraste komaj toliko, da se s pridelki izhaja par mesecev. Navadno pa že po Novem letu nihče ničesar nima. In ker viničar ravnotako rabi kot vsakdo drugi tudi druge reči (kot sol, petrolej, milo itd.), si istih pri sedanjih razmerah nikakor ne more nabaviti. Na obleko, čevlje itd. pa sploh misliti ne more. Zatorej ni čuda, da toliko otrok viničarskih družin hodi raztrganih in bosih okrog. Seve, da pri tem mnogo trpi tudi vzgoja viničarskih otrok, ker vsled zgoraj navedenega dejstva ne morejo obiskovati šole, ker jim starši pri najboljši volji ne morejo kupiti obleke in obuvala. Če bi viničar hotel živeti pri sedanjih draginjah v istih razmerah kot l. 1914., bi moral vsak delaven član viničarske družine zaslužiti okrog 50 K na dan. A navzlic temu, da so vinogradniki oziroma grajščaki prodajali l. 1914 vinski mošt komaj po 40 vin., a sedaj pa po 20 kron liter in seve tudi dražje, in so si pridobili nekateri naravnost ogromna premoženja, jim niti na misel ne pride, da bi zboljšali plačo tudi viničarju. Seve, razna gospoda, ki je lastnica večine haloških vinogradov, živi razkošno in brezskrbno od viničarskih in delavskih žuljev po raznih graščinah in mestnih palačah, noče videti bede ubogih viničarjev, še manj pa ji odpomoči. V tem oziru so si kmetski viničarji mnogo na boljšem, čeprav imajo tuftam manjšo plačo, imajo pa zraven tudi hrano, ki je pri sedanjih draginjah velika pomoč za viničarja. Sploh pa imajo kmetje več srca in usmiljenja do svojega viničarja, kot pa bogata in ošabna gospoda. Seveda se najde tuptam tudi kak kmet-vinogradnik, ki hoče biti enak gospodi. A viničarji, upajmo, da bodo tudi za nas prišli lepši dnevi, ko bomo tudi mi postali z vsemi drugimi enakovredni člani človeške družbe. Haloški viničar.

Zahteve haloških viničarjev, organiziranih v Viničarski zvezi:

1. Vsi haloški viničarji zahtevamo, da se vsa tukajšnja posestva tujih državljanov do izvršitve agrarne reforme odvzamejo ter viničarjem, ki jih oblujejo, v oskrbo izročijo.

2. Zahtevamo, da se agrarna reforma čimprej izvrši, da tako pride tudi viničar do lastne zemlje in si tako odpomore iz sedanje bede in pomanjkanja.

3. Zahtevamo, da se s strani vlade takoj nekaj ukrene proti vedno naraščajoči draginji in da se preskrbi viničarjem po nižji ceni potrebna obleka in obuvala.

Viničarji na delo! Ker se danes vsi stanoviti združujejo in bojujejo za zboljšanje svojega položaja, smo se pričeli tudi mi viničarji ravnanju po drugih. Tudi mi smo se pričeli združevati in sicer v naši kršč. del. organizaciji — »Viničarski zvezi«, da si potom iste izvojujemo svoje pravične zahteve. Da smo do sedaj tako ubogi, brezpravn, da živimo v takšni bedi in pomanjkanju, smo si itak deloma sami krivi. Nismo se zavedali, da smo tudi mi viničarji ljudje kot vsi drugi. Vsakemu gospodu, ki nam je vrgel kako drobtinico ali nam podaril par vinarjev, smo se klanjali kot sužnji, čeravno smo mu morali isto tisoč in tisočkrat odslužiti. Nismo znali ceniti svojega dela, temveč smo raje trpeli pomanjkanje, mnogokrat tudi stradali, ko so drugi od našega trudopolnega dela dobro in veselo živeli. Le sedaj, ko smo že takorekoč prišli na rob propada, smo izprevideli, da tako ne more več naprej, če hočemo živeti. In naša Viničarska zveza bo v bodoče tista, ki nas bo vodila v boljše bodočnost. Zatorej naj ne bo viničarja, ki se ji ne bi pridružil. Kajti če bomo edini, bomo tudi močni in lepi bodo tedaj naši uspehi.

Ljutomer. V nedeljo 14. novembra 1920 po rani sv. maši (ob pol 9. uri) se vrši v telovadnici narodne šole v Ljutomeru viničarski shod. Na shodu se bo poročalo o vseh važnih viničarskih zadevah in zahtevah. Zatorej naj ne manjka noben viničar, ki si hoče priboriti v pošteno krščanski viničarski organizaciji boljše mesto v človeški družbi.

Služkinja.

Plače služkinj.

Odbor Zveze služkinj je v svoji seji dne 27. oktobra po temeljitem prevdaru sklenil, da pozove vse ljubljanske gospodje oziroma gospodine, da plačajo služkinjam, kjer jih plačujejo le v denarju, najmanj 200 K na mesec. To bo minimalna plača za manj izvežbane služkinje, bolj izvežbanim gre sorazmerno njihovi porabnosti večja plača. Do tega sklepa je prišla Zveza služkinj po sledeči kalkulaciji: Pravična plača za služkinjo bi morala biti taka, da si služkinja z njo lahko nabavi potrebno obleko, privoščijo kako razvedrilo in dene lahko nekaj na stran za starost. Samo za obleko pa bi potrebovala služkinja danes na leto: za eno boljše obleko 1600 kron, za delavno obleko 700 K, za 2 para čevljev 1200 kron, 3 pare nogavic 75, za spodnjo obleko 500 K, 1 boljše ruto ali šerpo 400 K, za ruto za delavnico 40 K, za 3 žepne robce 36 K, sukanec, pavola in dr. za popravo obleke 150 K; skupaj 4701 K na leto. Da bi si mogla torej služkinja kupiti potrebno obleko bi morala imeti mesečne plače vsa 392 K; za druge izdatke, za zdravnila, za prihranek za starost, za zavarovalnino bi ji ne ostalo ničesar. Na kmetih imajo služkinje okrog 100 K mesečne plače, poleg tega dode pa še ono obleko, ki smo jo prej našli. V Zagrebu imajo služkinje okrog 400 K mesečne plače. Kdor ima zrno čuta pravičnosti, ne more torej ugovarjati minimalni plači 200 K na mesec, ki je za polovico manjša, kakor bi morala biti. Pri seji se je ugotovilo, da imajo nekatere služkinje še danes komaj 50 do 100 kron mesečne plače. Prijavi se je slučaj, ko prosi za javno podporo služkinja, ki je služila 25 let pri milijonarju in je danes brez obleke in brez vsakih sredstev. Mnogo služkinj je popolnoma ponosilo svoje obleke in danes si ne morejo nikakor nabaviti nove. Ugotovili so se slučajji, ko so stranke odklonile služkinje, ker te niso imele zadostne obleke. Če bo šlo tako dalje, bo v par letih polno služkinj padlo na ramena javni dobrodelnosti in domačim občinam. Če ima naša javnost le malo čuta za pravičnost, se ne bo upirala najskromnejšim zahtevam služkinj. Pri seji se je povdarjalo tudi, da v današnjih razmerah srednja uradniška družina zelo težko dostojno plačuje služkinjo. Služkinje poznajo težki položaj srednjega stanu, povdarjalo se je pa tudi da služkinja ni zato, da bi žrtvovala svoje zdravje in svoje moči za druge in nazadnje kje v revščini umirala. — Odbor Zveze služkinj.

Odbor Zveze služkinj skupina št. Peter ima svojo sejo v četrtek 11. nov. ob pol 9. uri zvečer v Kerkovi prosveti. Zaupnice, pripeljite seboj tovarišice, ki imajo veselje do nadaljine izobrazbe.

Shod naše skupine bo pa v nedeljo 14. novembra ob polpetih popoldne v Kerkovi prosveti.

Železničar.

Naš odgovor. »Jugoslov. železničar« besno napada Prometno zvezo. Vprašam Vas, tovariši, ali niste Vi tisti, ki obsojate hinavsko politično igro voditeljev ZJŽ? In če nas taka družba napada, nam je to dokaz, da stojimo dobro. Sicer pa rečemo: Kdor za steklom stoji, naj ne meče kamenja na druge, ki hodijo javno po cestah.

Dr. Korošec in Prometna zveza. Zanimivo je, kako ZJŽ pojmuje delokrog ministra dr. Korošca. Zdi se, kot bi ti ljudje ne imeli nobenega pojma o državni upravi. Prvo, kar ti ljudje mislijo, je, da je dr. Korošec vsemogočen. Drugo pa je, da je dr. Korošec eksponent — Prometne zveze, železničarjev, in urednik »Jugoslov. železničarja« zglasil v naši pisarni na Starem trgu št. 2, da dobi tam vpogled, kdo da vodi Prometno zvezo in v kakšnih stikih smo mi z raznimi političnimi voditelji. Potem boste vedeli, da sta politična stranka in stanovska organizacija dve različni stvari. Seveda je g. Deržič danes vse strankarsko-politično, kar ne drži z njim. On pa, ki je doslej vodil ZJŽ, vodi sedaj še svojo politično stranko ter kandidira celo za ministra. In vključ vsemu temu je g. Deržič — nestrankski, vsi drugi pa samo strankarji. Pri Deržiču je to čednost, pri nas pa naj bo to zločin! Če g. Deržič s takim pisanjem spekulira na nerazsodnost železničarjev, je v kruti zmoti.

Vrag se boji križa — gospod Deržič pa — Prometne zveze. Zadnja številka »Jugosl. železničarja« se prav v dostojni meri (a ne v dostojni obliki) peča z našo Prometno zvezo. Sicer smo do danes sodili, da so v uredništvu »Jugosl. železničarja« bolj brihtni ljudje — danes pa vidimo, da v svoji polomiji niso več možni, kaj pametnega napisati. Radovedni smo, kaj bodo rekli železničarji, ki plačujejo to »strokovno« glasilo, ki pa ne zna napisati ničesar strokovnega, pač pa se peni v onemogli jezici, ker železničarji v trumah odpadajo: gospodje, kajne, majejo se Vam tla — in zdaj kričite! Seve, kriva je Prometna zveza... Toda kdo more poreči, da smo mi silili železničarje k nam; in kdo izmed železničarjev nas bo obtožil (ne izmed uradnikov!), če smo železničarje, ker smo jim hoteli dobro, opozarjali na igro, ki jo igra gospoda pri vodstvu ZJŽ na račun železničarjev?! In zopet pribijamo danes, da obstoji ZJŽ samo zato, da spravi gospoda Deržiča in tovariše »do korita«, kakor to očitajo Deržiču njegovi lastni pristaši. Tako hinavski vendar ne boste, da bi tajili dejstvo, da gospod Deržič kandidira samo na račun železničarjev, ki so v ZJŽ?! Na koga računate, da ga bo volil? Ali ne predvsem na železničarje? Bolj morda je kandidatura bodočega (??) političnega poslanca Deržiča zgolj stanovsko-strokovna — nepolitična?! Ali se to ne pravi, imeti železničarje za norce, ker ste jih vendar organizirali samo zato, da bi gospod Deržič sedel kdaj skupno s kapitalistično buržoazijo v Belgradu. Bolj mar misli g. Deržič s svojo osebo ustanoviti v parlamentu — strokovno — železničarski blok? Mi vemo, da on ne bo sedel niti v komunističnem, niti soc. dem., niti v Jugoslovanskem klubu, pač pa se bo skrnil pod Tavčarjevo brado ali Žerjavov klubok. Povejte, bratci, če ni tako. In potem se hlinite še dalje, da g. Deržič ne skuša izrabljati ZJŽ v korist svoje politike.

Mi tudi vemo, da Vam železničarji zadnji čas na za Vas prav neprijeten način gledajo v karte in ne plešejo več, kot bi Vi želeli. In če jim v svojem »strokovnem« glasilu še tako trobite, da so voditelji Prometne zveze politični voditelji SLS, Vam vendar nihče ne bo verjel, ker še doslej nismo vedeli niti mi člani Prometne zveze, da bi g. prof. Remec itd. bili v vodstvu Prometne zveze. Vodstvo Prometne zveze ima v rokah odbor, izvoljen od železničarjev iz njihove lastne srede — seve, mi v vodstvu nimamo uradnikov kot vi, zato nam tega dejanskega vodstva tudi ne morete očitati, pač pa se zale-tavate v osebe, ki na vodstvo Prometne zveze nimajo nobenega vpliva.

Očitajte nam, da se potegujemo za razne železničarje, ki so po krivici odstavljani, oziroma za premeščene, ki jim je prezmitev odločno v škodo. Vprašali bi Vas samo, da-li ste ljubosumni? Mi vam nikdar ne bomo očitali, če Vi železničarjem storite kaj dobrega. To se pravi: vi se bojite, da bi Prometna zveza železničarjem pomagala in bi ti uvideli, da jim vi pomagati — nočete.

Po vsem ugotavljamo: Vam se majejo tla, zato kričite, da Vam noben otrok več ne verjame.

Rudar.

Dobrna pri Celju. Naš premogokopni rudnik je prava nesreča za rudarje. Zračnega predora ni in ob najmanjši nesreči pridejo lahko delavci ob življenje. Drug za drugim obležijo bolni doma. Plača pa znaša 34 K. Bolniška odškodnina, za katero je treba plačevati 15 K na mesec, znaša le 5 K na dan. Delavstvo se je začelo organizirati v JSZ. Pa sta začela zgago delati delovodja Grčar in Vajdec. Za vsakega, o katerem veda, da je organiziran, imata psovko »Čuk«, s katero delavce psujejo. Prosimo JSZ, da svojim organiziranim članom dopomore do poštenega zaslužnega plačila in da nadpaznik in paznik ne bosta več zmerjala delavcev.

Kovinar.

Z Jesenic. Izenadila nas je vest, ki jo razširjajo nekateri listi, da je bil znani bivši lekarnar na Jesenicah Fed. Gradišnik pri razpravi dne 16. oktobra pred deželnim sodiščem v Ljubljani na obtožbo drž. pravdnika radi goljufije oproščen vkljub temu, da so se mu neovrgljivo dokazale ponaredbe na receptih. Kolikor nam je znano, je imela bolniška blagajna brat. skladnice vsled tega 18 tisoč kron efektivne škode. Vrh tega se je pa še izkazalo, da so bile nekatere stranke oškodovane s tem, da se jim predpisana množina ni izročila, medtem ko se je na receptu zaračunila. V koliko je vsa ta škoda poravnana, nam ni znano. Iz strankarskega stališča bi se za slučaj sploh ne zavzemali, ker nam ni za osebo Gradišnika, tudi ne iz ozira, da bi s tem ščitili Kranjsko industrijsko družbo, ki končno pri stvari nima ničesar opraviti, pač pa je naša dolžnost, da posvetimo stvari vso pozornost in varujemo interese našega delavskega ljudstva, ki je pri tem največ trpelo. Nikakor ne pripuščamo, da bi se premoženje bratovske skladnice, ki je trdo prislužen denar delavstva, na tak način izrabljalo, kakor je bil menda mnenja pri razpravi g. dr. J. Oblak kot zagovornik Gradišnika. Ker v zadevi še ni izpregovorjena zadnja beseda, smo uverjeni, da merodajne oblasti ne bodo pripustile, da bi ostala taka krivica nekažnovana. Priporočamo toplo to zadevo narodnim predstavnikom, da spregovorijo o tem tudi v Belgradu in povejo, kje se godi krivica. Če se kaznuje ubogi delavec, ki si more brez vsakega slabega namena prilaсти košček železa iz starine in ga potem porabi doma za popravilo, zahtevamo z isto pravico kazni za onega, ki je za nepošteno pridobljeni denar popival v raznih družbah po cele noči. Da v tem slučaju Gradišniku lekarna ni donášala legalnim potom zadosti dohodkov, je uveljavno. — Čez vse pa je značilno, da v tem slučaju niso naši komunisti zganili niti mezinca. Mar si razlagajo početje Gradišnika kot posebne vrste komunistov? Gospodje, če ste zastopniki pravice, zganite se, sedaj je čas!

Usnjar.

Strokovno in podporno društvo čevljarjskih uslužbencev in uslužbenk v Tržiču priredi v nedeljo, dne 7. t. m. v gostilni g. Jožefa Kavčič pri Peljarju veselico s tombolo in šaljivo pošto. Ker je namenjen čisti dobiček za obolele člane, se preplačila hvalžno sprejemajo.

Tržič. Nekaj časa smo o naših razmerah tukaj molčali, sedaj pa vidimo, da se bo treba zopet oglašiti. To pove mo pa vnaprej, da naj se tisti ne jezi, kogar se bo likalo, ker je sam kriv. Zveza industrijalcev je svojčas razposlala na vsa usnjarska podjetja poziv, da morajo izplačati usnjarskim delavcem 15% povišek od 1. septembra t. l. Tovarnar Mally se seveda ni odzval. Zato naj o tem spregovorimo. Svojčas se je Mally zelo hudoval na »Večerni list« in je tudi enega delavca, kakor smo že poročali, vsled tega odpustil, češ da je v »Več. list« dopisoval. Sedaj pa naj ve javnost, da je Mally v Tržiču eden onih tovarnarjev, ki bi že davno spadal v seznam tistih, ki bi jim bilo treba pokazati pot iz Jugoslavije. Treba bo tega gospoda poučiti, kako naj ravna z delavstvom ali pa da zamenja in gre on v tovarno k stroju in delavstvo v fotelje. Obenem stavimo pa tudi na Zvezo industrijalcev vprašanje: Ali nima Zveza industrijalcev toliko moči, da bi prisilila svoje člane, da bi spoštovali

sklepe Zveze? Ako nima tega, potem bi bilo bolje, da sploh opusti svoje delovanje. G. Mallyja pa, ako misli, da se bo z delavstvom igral, zagotovimo, da je njegovo delo skrajno brezsrčno in izzivajoče. Delavstvo on izziva na najhujši odpor. Če nič ne pomaga, si bo moralo samo pomagati. Posledice bodo prevzel pa tisti ljudje, ki so krivi, da se z delavstvom tako ravna. Naj se potem nikar ne jezijo na delavce, posebnost ne g. Mally.

Tobačno delavstvo.

Ljubuški. Radništvo tvornice duhana u Ljubuškom poslalo je preko svoje organizacije J. S. Z. u Ljubljani ravnateljstvu drž. monopola u Beogradu molbu za zvišanje plača i skuparinskih doplatka. — Nadamo se, da će ravnateljstvo drž. monopola uzeti v obzir njihovu molbu i priskočiti u pomoć njihovim zahtjevima, koji su u potpunome smislu opravdani.

Radništvo tvornice duhana u Ljubuškom nalazi se u veoma teškom položaju zbog svojih tako mizernih plača. Bilo bi skrajno vrijeme da se njihove plače spravljaju sa plaćom radnika drugih tvornica duhana; kod ovakove grozne skupocice, koja svakim danom sve više i više raste, nije moguće jednom radniku pošteno živjeti, a još manje izlaziti, a osobito sada, što je zima pred vratima. Držimo, da će ravnateljstvo drž. monopola uslišati molbu tih jadnika i što prije ugoditi njihovim zahtjevima.

Tiskarniško pomožno delavstvo.

Prevalje. Pomožno delavstvo Mohorjeve tiskarne je stavilo ravnateljstvu zahteve za povišanje plač. Medtem ko imajo v Ljubljani pomožne delavke in vlagalke v tiskarni 150 do 215 kron tedensko, v knjigovozništvu pa pomožni delavci 200 do 300 kron, pomožne delavke pa 90 do 210 kron, imajo pomožne delavke in vlagalke na Prevaljah 90 do 140 kron tedensko. Upamo, da bo ravnateljstvo naše zahteve polno umevalo ter jim ugodilo — čimprej in brez vseh pridržkov.

Delavstvo papirnic.

MEZDNA POGAJANJA.

Na podlagi spomenice, ki jo je poslala Jugoslovanska strok. zveza dne 18. oktobra t. l. upravnemu svetu združenih papirnic Vevče Gorican Medvođe, so se vršila 30. pretečenega meseca pogajanja z omenjeno upravo, ki so izpadla sledeče:

Izučenemu delavstvu se poviša temeljna plača za 35 %, navadnemu in neizuzčenemu delavstvu za 20 %, mlajšim pod 18 let starim delavcem za 10 do 15 %, ženskemu osebju 15—20 %. — Poviša se, kakor že omenjeno, vsem na temeljno plačo. Zvišajo se družinske podpore, in sicer za ženo na 2 kroni, za otroka na 1 krono. Invalidom in upokojencem se pa poviša njihova podpora za 25 %.

Vse že prej sprejete in določene ugodnosti ostanejo še nadalje v veljavi. — Podrobno poročilo objavimo v prihodnji številki.

Zopet imamo nov dokaz, da gre naša strokovna organizacija v boj za delavske zahteve odkrito in odločno. Imamo pa tudi mi dokaz, da zastopniki socialdemokratske strokovne organizacije ne poznajo svojih dolžnosti do delavstva. Njim se smilijo le fabrikanti. Ni čuda, da je delavstvo pod takim vodstvom tako daleč prišlo.

Vevče pri Mariji Devici v Polju. Gospod urednik! Dovolite malo prostorčka v Vašem za delavske koristi borečem se »Večernem listu«. Rad bi namreč odgovoril javno svojim nekdajnim sodrugom na vprašanje, zakaj da sem pristopil v krščansko organizacijo. Evo odgovor! Mislim sem, da je vaša rdeča organizacija res samo strokovna, da z vero nimate nič opraviti, da se borite za pravice delavstva, kakor ste vedno in povsod poudarjali. Ali po enoletnem opazovanju vidim, da je to le pesek v oči. Kaj ste vi za delavstvo naredili? Popolnoma nič! Vaši predsedniki etc. so prišli seveda do boljše plače, službe, stanovanja. Kar se je pa za delavstvo v resnici naredilo, to je naredila organizacija, ki je vašim voditeljem trn v peti, krščanska organizacija. Vera je privatna reč, to je bilo tudi meni všeč,

a v resnici pri vas ni drugega kot psovke: »ta črni«, »fara« — itd. za vsakogar, kdor ni v vašem taboru. Nisem prvi, pa povem, tudi ne zadnji, ki sem prestopil v krščansko društvo. Za drugič bom pa zopet prosil malo prostorčka, gosp. urednik, kajti grehi naših voditeljev presegajo vse meje. Bivši sodrug.

Slamnikar.

Ustanovni občni zbor »Zveze slamnikarskega delavstva in sorodnih strok« se vrši v nedeljo, dne 7. novembra t. l. ob 3. uri popoldne v Društvenem domu v Domžalah. K ustanovnemu občnemu zboru morajo priti odborniki vseh skupin in vsi oni zaupniki in zaupnice, ki so bili določeni za anketo v Mengšu. Poročila na občnem zboru bodo važna, zakar mora biti udeležba polnoštevna. — Okrožno tajništvo JSZ v Kamniku.

Bolniški strežniki.

Ljubljana. Pretekli četrtek, dne 28. oktobra se je vršil shod bolniških uslužbencev v prostorih »Ljudskega doma« v Mostah. Shod je bil zelo dobro obiskan. Poročal je tov. Komlanec. Poročilo tov. Komlanca o delavski strokovni organizaciji je izzvalo med poslušalci silno navdušenje. Bolniški uslužbenec ve in zna ceniti strokovno organizacijo, ker je to, kar ima danes, dosegel edino potom strokovne organizacije. Shod se je končal z veliko zadovoljnostjo.

Delavsko zadružništvo.

V Blokah pri Vel. Laščah se vrši dne 7. novembra t. l. takoj po prvi službi božji skupščina tamkajšnje skupine I. del. konsumnega društva. Vsi člani se vabijo, da se te skupščine udeleže v največjem številu.

Razne novice.

Cene českoslovaške tekstilne industrije. Položaj českoslovaške tekstilne industrije ni najboljši. Druge surovine, ki jih nabavlja českoslovaška vlada v Ameriki, konkurenca, posebno italijanska, slabe prometne prilike in pomanjkanje denarja, ki se občuti tudi tam, so vzrok slabemu položaju. Trg za českoslovaško blago je Jugoslavija, Rumunska in Madjarska. Od teh dežel konzumira največ Madjarska, v Jugoslaviji je italijanska konkurenca občutna, a z Rumunijo so se trgovski odnosi doslej težko razvijali. V zadnjem času se je položaj za českoslovaško tekstilno blago znatno popoboljšal vsled dvigovanja italijanske valute. Českoslovaška krona ni sledila temu dvigavanju, vsled tega se je česko blago pri nas pocenilo, tako da je česko blago samo za 10 po sto dražje od italijanskega. Naši trgovci bodo raje naročevali česko blago, ker je kvaliteta bolja in podvzetja so solidna. Položaj bi se gotovo na našem trgu znatno popoboljšal, ako bi bile prometne razmere boljše, saj potuje blago včasih cele mesece. Posebno bi bilo dobro paziti na zboljšanje paketnega prometa med Jugoslavijo ter Českoslovaško. Pri nas je nesigurnost, a na češki strani tesnorsrčnost. Paketni promet v Českoslovaški je kontingentiran, t. j. poštni urad sprejme dnevno samo gotovo število paketov. Kontingenti znašajo 50—100 paketov dnevno za Česko in inozemstvo, kar je premalo, posebno za industrijalno središče. Naravno je, da se vsled tega promet ne more razviti v zaželenem obsegu. Cene českoslovaški tekstilni robi so približno sledeče: Blaudruck, kreton 20—28 čl. K, Zefir 21 K, Oksford 19 K, Kanafas 20 K, Barchend-Velur 25 K, robci za glavo, tkani 15.5—28 K komad. Cene se razumejo iz tovarne v Českoslovaški. Voznina, carina in drugi stroški podražijo blago za kakih 7—9 odstotkov.

r Lovce so pojedli. Ob neki reki na Novi Gvineji se je podalo več lovcev na lov na rajčice. Toda lovcev ni bilo nazaj. Šlo jih je iskat 20 Kitajcev, ki so dobili lo-banje s plombiranimi zobmi in nekaj obleke. Lovce so pojedli divjaki s kožo vred. Pač čudni ljudje ti Avstralki. Med lovci sta bila dva Evropejca.

Sirite »Večerni list«!

AMNESTIJA NA JUŽNEM TIROLSKU
LDU Innsbruck, 3. nov. (DKU) K izjavljajo Bozna poročajo: Vsled amnestijskega glasa generalnega komisarijata so bili osebe, ki so bile aretirane in obsojene do godkov v Traminu, izpuščene na svobodo. Isto se je zgodilo z aretiranimi Branzellu.

VPRAŠANJE JUŽNE TIROLSKE
LDU Rim, 2. nov. (Stefani.) K izjavljajo nemškega ministra za zunanje posla-monsa glede Južne Tirolske piše »Mons-gero«: Dasi izraža besedilo omenjenega jav popolnoma jasno misli ministra Sa in razkrivajo njegove besede da bi bi mogel biti škodljiv vzpostaviti darskih odnošajev. — »Temps« piše mons bi se bil pač lahko vzdržal o tem ozemlju, zakaj Italija je edina čiji prijateljska država, sploh pa Gorenje Adiže ni nikdar pripadalo čiji, nego Avstriji, kar ni isto kot Ne. Po določilih versailleske mirovne mora te dve državi ostati ločeni. se nikoli ni kaj prida brigala za to veslesko mirovno pogodbo, vsled česar la Nemčija proti Italiji lahko obzirne.

ZAROTA NA IRSKEM.

LDU London, 3. nov. (Reuter.) V slanski zbornici se je izrazil lord da deluje na Irskem zločinska zarsredstvi, ki bi se morala šteti celo totom v nečast. Pri represalijah čet licistov gre za samoobrambo ali za aretirati zločinca. Predlog, ki ga je Grey glede samouprave za Irsko, ren in obžalovanja vreden. Asquith, hotel dovoliti Irski lastno vojsko in narico, naj ne pozabi, da se je ravno njegovo vlado snovala zarota med Irski Nemčijo. Ta zločinski poizkus je George kasneje razkril in preprečil. zoro vanje vojske in mornarice bo državnega parlamenta.

MAZARI IN ČEHL.

LDU Budimpešta, 3. nov. (MKU) (Narodna skupščina.) Glede češke tete na Slovaškem je izrazil minister nanjih poslov grof Csaky, da je naš ententnih komisijah največjo naklonje. Pozvali so ga, naj jim naznani vsak mezen slučaj grozodejstev. Posegati po presalijah bi bilo zelo nevarno, ker milijoni soplemenjakov v zasednem lju. Glede izgonov se vrše pogajanja ško vlado, ki je v načelu pristala na da izgnane osebe zopet sprejme.

KOLIKO PREJEMA VILJEM.

LDU Berlin, 3. nov. (DKU) Pravni sek pruske deželne zbornice se je načrtom glede dogovora s Hohenzollern Zastopnik finančnega ministrstva je tega poročal: Meseca januarja 1919 je si kralj prejel 1 milijon holandskih narjev, meseca avgusta 1919 zopet 1 138.000 mark, meseca oktobra milijonov mark. Ko je bilo prodano sestro na Wilhelmstraße, je prejel 40.000.000 mark, ki so se deloma za nakup gradu Doorn. Za ta grad nabavili meseca avgusta 1919 tudi po vo. Bivanje bivšega kralja pri grofu noku je veljalo dnevno 1000 holands goldinarjev. Bivši principi so prejeli apanaže do meseca julija 1919 iz kroblagajne, kasneje pa iz hišne zaklade. Sedaj prejemajo le še dve tretjini prejšnjih apanaž.

ANGLIJA IN ALBANIJA.

LDU London, 3. nov. (Reuter.) V slanski zbornici je odgovoril državni tajnik za zunanje posla Harmsworth tozadevno vprašanje, da angleška Albanije de iure še ni priznala, ker ma poročil, da je tiranska vlada v gospodovati nad ozemljem, katerega prilasča.

Ste prehlajeni? Imate bolečine v sih? V grlu? Ali kašljate? Imate naho — Dobri prijatelj v takih hudih dneh je Fellerjev Elza fluid! 6 dvojnatih ali veliki specijalni steklenici 42 K. Draz trošarina posebej. Zagorski sok zoper šelj in prsne bolečine 1 steklenica 9 K.

Slaba hrana Vam je pokvarila dec? Fellerjeve prave Elza-kroglice spravijo v red! 6 škatlic 18 K. Omo poština posebej, a najceneje. Eugene Feller, Stubica donja, Elza št. 245, Hrvatska.

Odgovorni urednik Jože Rutar.
Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.

Dežnik izgubljen. — Na vseh svetih v jutranjem vlaknu na progi Ljubljana — Trbiž pozabljen »svilen«, damski dežnik. Pošteni najditelj naj ga proti dobri nagradi izroči v upravnistvu casopisa.

Prvovrstni električni inštalacijski material vseh vrst po najnižjih cenah dobavi tvrdka SVETLA, Centrala Ljubljana, Mestni trg št. 25.